

Foretræde for Skatteudvalget 7. maj 2009

Anledning:
Skatteministerens afvisning af at
ligestillingsvurdere Lov om ændring af
personskatteloven og andre love

Mainstreamingnetværket af 2005

Formålet for mainstreamingnetværket af 2005 er at fremme ligestilling ved:

- At påpege offentlige myndigheders forpligtelse til at mainstreame deres virksomhed
- At generere viden om og udvikle metoder til fremme af mainstreaming

Kvinderrådet, Fagligt Fælles Forbund SF, Ligestillingsforskere ved RUC, Kvinio, Dansk Metal, FREJA, AAU, POU, Fag & Arbejde, Dansk Kvindesamfund, Dagsarbejdsløst, Netværket Køn & Arbejdsmarked, NIK Danmark, Foreningen for Kvindesamfund, FTF, DM (Dansk Metalforbund), Teknisk Landsforbund, Socialrådgiverernes Landsforbund, Margaretagens Højskole, ABA, Ligestillingsudvalget i København samt en lang række enkeltpersoner

Mainstreamingnetværket af 2005

Dagsorden

- Forpligtigelsen til at ligestillingsvurdere
- Eksempler på skattelovens konsekvenser for ligestilling mellem kvinder og mænd
- Opfordring til Skatteudvalget om at efterspørge seriøse ligestillingsvurderinger

Mainstreamingnetværket af 2005

Lov om ændring af personskatteloven og andre love, marts 2009 + notat fra Skatteministeriet 6. maj 2009:

"Lovforslagene vedrørende Forårspakke 2.0 indeholder ingen ligestillingsmæssige aspekter"

"Det er imidlertid ikke fundet relevant at foretage en fordelingsmæssig vurdering af Forårspakke 2.0 opdelt på køn, da en sådan analyse alene vil afspejle de generelle indkomstforskelle mellem mænd og kvinder i samfundet, da de foreslåede ændringer i skatte- og afgiftslovgivningen ikke bryder med skatte- og afgiftslovgivningens generelle principper for kønsneutralitet."

Mainstreamingnetværket af 2005

Forpligtigelsen til at ligestillingsvurdere

I følge § 4 i ligestillingsloven skal:

"offentlige myndigheder indenfor deres område arbejde for ligestilling og indarbejde ligestilling i al planlægning og forvaltning"

Mainstreamingnetværket af 2005

Praksis omkring ligestillingsvurdering af lovforslag

1. Notat, ligestillingsministeren, STM, JM, FM, 2005
2. Eksempel: Ligestillingsvurdering af Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension (SP-ordningen), Beskæftigelsesministeriet

Mainstreamingnetværket af 2005

Skatteministeriets ligestillingsmålsætning

1. Det skal sikres, at der i forbindelse med politikudvikling og lovgivning kryttes betragtninger om ligestillingsmæssige konsekvenser, 2008 og 2009
2. Kønspollet data skal anvendes og fortolkes, og lovmodellen på skatteområdet skal videreudvikles, så de (allede) økonomiske konsekvenser af skattepolitiske lovforslag/lovgivning kan belyses fra et ligestillingsperspektiv, 2008 og 2009

"Skatteministeren vil i forbindelse med den forestående skattereform knytte betragtninger om eventuelle ligestillingsmæssige konsekvenser til reformen", 2009

Mainstreamingnetværket af 2005

Forpligtigelsen til at ligestillingsvurdere er ikke opfyldt

1. Manglende kvalificering af beslutningsgrundlaget – *hvordan påvirker lovene hhv. kvinder og mænd og hvad betyder det for ligestillingen?*
2. Ministerens vurdering er ikke kønsneutral men kønsblind
3. Folketinget og borgere forholdes oplysninger
4. Ligestillingsloven overtrædes og skatteministeriet lever ikke op til egen politik på området

Mainstreamingnetværket af 2005

Skattelovene og ligestilling mellem kvinder og mænd

• Regeringens overordnede ligestillingspolitik er, at kvinder og mænd skal have lige muligheder og rettigheder samt at forskelle skal respekteres

• På det private økonomiske område er regeringens politik at forskellen mellem kvinder og mænds livsindkomst skal reduceres frem til 2015 (jf. ligestillingsministerens Perspektiv- og handlingsplan 2009)

Mainstreamingnetværket af 2005

Eksempler på forskellige konsekvenser af lovene for hhv. kvinder og mænd

1. Mænd får gennemsnitligt en gevinst på 4.500 kroner – kvinder 2.400 kroner (AE) og der er i forvejen et løngab på 17,7 % mellem kvinder og mænd
2. De højestlønnede får mest ud af nedsættelsen af marginalsatten - derfor er skattereformen med til at forstærke uligheden mellem kønnene (AE)

Mainstreamingnetværket af 2005

Eksempler på forskellige konsekvenser af lovene for hhv. kvinder og mænd - 2

1. Skattereformen vil tilskynde til øget skævdeling af børselsorloven, da familien har et økonomisk incitament til at sælge på, at den højestlønnede arbejder, når marginalsatten falder
2. Generelt tilskynder skattereformen i mindre grad end det nuværende skattesystem til, at kvinder og mænds indsats på arbejdsmarkedet deles ligeligt mellem forældrene
3. Den økonomiske forskel mellem kvinder og mænd og forskellen i kvinder og mænds karrierefremmuligheder vil øges

Mainstreamingnetværket af 2005

Eksempler på forskellige konsekvenser af lovene for hhv. kvinder og mænd - 3

• Kvinder forventes at levere 2/3 af de ekstra årsværk, som reformen forventes at medføre

Mainstreamingnetværket af 2005

Konsekvenser for ligestillingen:

- Sammenhængen mellem hvilke grupper, der præmieres af skattereformen og hvad de forventes at levere af ekstra arbejdstid (timeeffekt) er svag
- Familieme stilles over for et mindre frit valg
- Den økonomiske forskel mellem kvinder og mænd øges

=> Lovene bidrager ikke til at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd

Mainstreamingnetværket af 2005

Anbefaling til Skatteudvalget:

Efterspørg seriøse ligestillingsvurderinger af lovforslag, der vedrører kvinder og mænds økonomi

Mainstreamingnetværket af 2005

Konklusion

- o Ligestillingsloven og skatteministeriet egen politik skal overhoides
- o Kvaliteten af beslutninger øges gennem stringente ligestillingsvurderinger
- o Beslutninger om love og reformer skal tages på et oplyst grundlag og udvalget skal have alle relevante oplysninger om konsekvenser for hhv. kvinder og mænd
- o Skattepolitik opmærksomhed på regeringens politik om at reducere forskellen mellem kvinder og mænds livsindkomst frem til 2015
- o Skatteudvalget anbefales at efterspørge seriøse ligestillingsvurderinger

Mainstreamingnetværket af 2005

Notat om Ligestillingsvurdering af lovforslag

21-11-2005

Udarbejdet 20. juni 2005, revideret 18. oktober 2005

Formål:

- At forhindre utilsigtede uligheder mellem kvinder og mænd af ellers kønsneutrale lovforslag
- At øge ministeriernes viden og fokus på ligestilling som en del af deres ressort i kraft af køns-mainstreaming
- At leve op til intentionerne bag ligestillingsloven § 4 om, at alle offentlige myndigheder skal indarbejde ligestilling i al planlægning og forvaltning

Skal man beskrive ligestillingskonsekvenser i bemærkninger til lovforslag?

Efter ligestillingslovens § 4 skal offentlige myndigheder indarbejde ligestilling i al planlægning og forvaltning, men ligestillingsloven opstiller ingen formkrav.

Statsministeriets cirkulære af 16. september 1998 om bemærkninger til lovforslag mv. beskriver de områder, der skal indgå i bemærkninger til lovforslag. Der er faste områder, som også indgår i et skema, blandt andet økonomiske og administrative konsekvenser, erhvervsøkonomiske konsekvenser og miljømæssige konsekvenser.

Ligestilling er ikke blandt disse. **Imidlertid fremgår det af cirkulærets § 22, at hvis der er foretaget undersøgelser mv. og vurderinger, som er af betydning for vurderingen af lovforslagets virkninger, bør der redegøres herfor i bemærkningerne.** Her kan ministerier således beskrive ligestillingsmæssige konsekvenser.

I Finansministeriets ny vejledning af maj 2005 om konsekvensanalyser indgår en vejledning om ligestillingsvurdering af lovforslag. Samtidig fremgår det, at væsentlige konsekvenser skal beskrives i lovbemærkningerne.

I Ligestillingsafdelingens værktøj til ligestillingsvurdering af lovforslag indgår der således også en forudgående relevanstest, der viser, hvilke lovforslag, man bør analysere for ligestillingskonsekvenser.

I Justitsministeriets vejledning om lov kvalitet af juni 2005 omtales forpligtelsen til at ligestillingsvurdere lovforslag således:

"Der kan efter omstændighederne være grund til at redegøre for andre konsekvenser af lovforslaget end dem, der er omtalt ovenfor. Det kan f.eks. dreje sig om forslagens regionalpolitiske konsekvenser eller ligestillingsmæssige konsekvenser.

Der kan også være særlige konsekvenser for f.eks. handicappede eller det frivillige foreningsliv, som bør beskrives.

Har lovforslaget ikke konsekvenser af den nævnte karakter, bør dette alene fremgå af lovforslagets bemærkninger, hvis der på baggrund af lovforslagets indhold er foretaget en større konsekvensvurdering.

Det bemærkes, at sådanne øvrige konsekvenser ikke skal indgå i det sammenfattende skema, der er nævnt ovenfor under punkt k."

Konklusion:

- Alle lovforslag gennemgår en foreløbig relevanstest, da ligestillingsloven pålægger alle offentlige myndigheder at indarbejde ligestilling i al planlægning mv.
- Relevante lovforslag gennemgår en ligestillingsvurdering i henhold til § 22 i Statsministeriets cirkulære, jf. ovenfor
- Ligestillingsvurderingen indgår i bemærkninger til lovforslag således: I overensstemmelse med Justitsministeriets vejledning om lov kvalitet bør det, i det omfang der er grund hertil, redegøres for de ligestillingsmæssige konsekvenser af lovforslaget. Har lovforslaget ikke konsekvenser af den

nævnte karakter, bør dette alene fremgå af lovforslagets bemærkninger, hvis der på baggrund af lovforslagets indhold er foretaget en større konsekvensvurdering.

- Justitsministeriet vil i relevante tilfælde – i forbindelse med den almindelige lovtekniske gennemgang - være opmærksom på, om retningslinierne i Lovkvalitetsvejledningen vedrørende ligestillingsmæssige konsekvenser er overholdt.

Det vil betyde, at alle relevante lovforslag ligestillingsvurderes, samt at det bliver synligt, om der er ligestillingsmæssige konsekvenser. Formen kan være ultrakort. Omfanget af bemærkninger om ligestilling bør dog svare forholdsmæssigt til væsentligheden.

Print fra link-adresse:

<http://www.lige.dk/Default.asp?Id=417&AjrNws=627&AjrNwsPg=1>

NOTAT

1. april 2009

J.nr. 2009-0003698

JAIC/ADD

Ligestillingsvurdering af lovforslag

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension

Myndighed/Afsender Lovens ikrafttrædelsesdato	Beskæftigelsesministeriet Dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende
Kontaktperson	Anders Dupont/Trine Hougaard
Telefon	72 20 50 75
E-mail	add@bm.dk / tho@bm.dk

Forslagets formål

Regeringen og Dansk Folkeparti indgik den 1. marts 2009 aftale om forårspakke 2.0 - Vækst, klima og lavere skat. I lyset af den konjunkturmæssige situation, er parterne enige om at give mulighed for udbetaling af de opsparede midler i SP-ordningen i 2009. Det følger af aftalen, at beskatning af hævede indskud udgør 35 pct. af de første 15.000 kr. og 50 pct. af resten.

Forslagets indhold

Lovforslaget udmønter den del af Forårspakke 2.0, der omhandler udbetaling af midler i SP-ordningen. Det fremgår af bilag 2 til aftale om forårspakke 2.0, at medlemmer af Særlig Pensionsopsparing og nuværende pensionister med løbende udbetaling fra SP-ordningen i perioden fra den 1. juni 2009 til 31. december 2009 kan anmode om at få udbetalt indeståendet på deres SP-konto som et engangsbeløb. Kontohavere, der har flyttet deres indestående i SP-ordningen til en særskilt SP-konto i et andet pensionsinstitut, vil også have mulighed for at anmode om at få udbetalt indeståendet på SP-kontoen som et engangsbeløb i den pågældende periode.

Den primære målgruppe for lovforslaget

Forslaget retter sig mod alle, der har et indestående i SP. Nedenfor ses tabel 1 og 2 fordelt på køn.

Indeståendets størrelse

SP indeståendet afspejler helt overordnet en persons erhvervsaktiviteten i perioden fra 1998-2003.

Af tabellerne kan det således ses, at der er ca. 80.000 flere mænd end kvinder, som har et indestående i SP. Det ses endvidere, at mænd har en større opsparing end kvinder. (Tabel 1)

Særlig stor forskel er der når man ser på de meget store indeståender over 50.000 kr. (Tabel 2)

Tabel 1. Formue fordelt på køn (kilde: ATP)		Antal
KON	Saldogruppe	
Kvinder	0 - 10.000	478.920
	10.001 - 20.000	790.033
	20.001 - 30.000	159.102
	30.001 - 40.000	10.739
	40.001 - 50.000	1.798
	50.001 -	719
	All	1.441.311
	Mænd	Saldogruppe
0 - 10.000		433.370
10.001 - 20.000		645.573
20.001 - 30.000		355.382
30.001 - 40.000		60.582
40.001 - 50.000		15.043
50.001 -		10.345
All		1.520.295
All	Saldogruppe	
	0 - 10.000	912.290
	10.001 - 20.000	1.435.606
	20.001 - 30.000	514.484
	30.001 - 40.000	71.321
	40.001 - 50.000	16.841
	50.001 -	11.064
	All	2.961.606

Tabel 2: Store formuer i SP (kilde: ATP)		SALDO	
		Antal	Beløb
	saldogruppe		
K	50.001 - 100.000	684	59.487
	100.001 - 150.000	28	118.214
	150.001 - 200.000	3	161.811
	200.001 - 250.000	2	222.823
	Over 250.000	2	322.559
M	50.001 - 100.000	9.431	62.021
	100.001 - 150.000	670	118.055
	150.001 - 200.000	157	169.526
	200.001 - 250.000	45	218.926
	Over 250.000	42	362.107

Forskelle i mænd og kvinders pensionsopsparinger og pensionsgrundlag

Gennemsnitligt sparer mænd mere op til alderdommen end kvinderne. I 2006 var forskellen 170 kr. for hver 100 kr., kvinder lagde fra til pension.

I dag får 8 ud af 10 pensionister langt hovedparten af deres indtægter fra ATP og folkepensionen, og over halvdelen har ikke andre indtægter. På længere sigt vil dette billede ændre sig. Inden for de næste 40 – 50 år vil ca. halvdelen af pensionister få mindst halvdelen af indtægterne fra ATP og folkepensionen.

Der er en større andel af kvinder, der ikke er omfattet af andre pensionsordninger end ATP og Folkepensionen.

Samlet vurdering

Forslaget vil medføre, at medlemmer af SP får mulighed for at hæve deres indestående. Der er flere mandlige medlemmer af SP end kvindelige og mændenes formue er gennemsnitligt større end kvindernes. Forslaget vil således medføre, at mænd som en del af forårspakke 2.0 vil få et gennemsnitligt større beløb til rådighed ved udbetaling end kvinder.

Udbetalingen af SP, vil alt andet lige medføre, at forskellene mellem kvinder og mænds pensionsopsparinger bliver mindre. Dette forudsætter dog, at lige mange mænd og kvinder vælger at få udbetalt SP.

Såfremt flere kvinder end mænd får udbetalt deres SP indestående, vil forskellen mellem mænd og kvinders samlede pensionsopsparing stige.

Endeligt kan der peges på, at flere kvinder end mænd har udsigt til alene at skulle modtage Folkepension og ATP idet flere mænd end kvinder har arbejdsmarkeds-pensioner og private pensioner. Særligt for denne gruppe kvinder vil der være tale om en forholdsmeæssig betydelig nedgang i pensionsformuen, såfremt SP indestående udbetales.